

Velikonoční pondělí

K tomuto dni se žádné důležité liturgické úkony nevážou, o to významnější je z hlediska zvyků.

České Velikonoce charakterizuje živá tradice – „velikonoční pomlázka“. Je to obyčej, kdy chlapci obcházejí domy s pomlázkou spletenou z vrbového proutí a zdobenou stuhami. Pomlázka je symbol předávání síly, zdraví a svěžesti (omlazení). Šlehány jsou dívky a ženy, aby byly zdravé, veselé a pilné. Odměnou za pomlázku jsou malovaná vejčeka.

VELIKONOČNÍ SYMBOLY A JEJICH VÝZNAM

Lidová symbolika má své výrazové prostředky.

* *Mezi symboly života, světla, zdraví a štěstí patřily:*

zelený strom, zelená ratolest, červené jablko, plné vejce, svíce, kynuté pečivo, červená barva, pestré tkaniny.

* *Symboly hojnosti, plodnosti, bohatství:*

hrách, čočka, sušené ovoce, sušené houby, obilí, makovice, ořechy.

* *Symboly ochrany lidí, dobytka, stavení, polí:*

chléb, česnek, cibule, sůl, med, černý kmín, trny, trnitý prut, čaromocné byliny, svěcené ratolesti, svěcené pokrmy, červená barva.

* *Symboly smrti, zmaru, pohany:*

vymláčená sláma, prázdné skořápky, vejce prázdná, bílá, ulity hlemýžďů, přelomená svíce, bílá barva.

POMLÁZKA

Krajové výrazy pro tuto neodmyslitelnou součást velikonočního veselí jsou také mrskačka (Zlínsko), mrskut (Haná, Valašsko), šmigrust (Slezsko), šmekrust (severní Morava) a také tatar, žíla, binovačka, houdovačka, dynovačka, korbáč, kančák, konak, čugar, šibák, rocák, šlaháčka, šlehačka, švihačka, šibalka, hodovačka, pomíhod, pamíhod.

Vše vrcholilo v pondělí ráno. Na šlaháčku chodily malé děti.

Původ názvu:

Slovo „pomlázka“, dříve používalo „pomládka“, vychází z původního názvu „omládka“. Tento termín se ještě v dnešní době používá na Kyjovsku pro odnože rozmarýnu, které jsou určeny k rozmnožování rostliny.

Výroba pomlázky:

Nejlépe se hodí vrbové proutky, protože jsou pružné a dostatečně dlouhé. Vypravit se na ně musíte podle toho, na jaký termín Velikonoce případnou. Jsou-li v březnu, stačí je natrhat týden předem. Když jsou až v dubnu, tak je třeba proutí natrhat dva až tři týdny předem, aby nebylo příliš narašeno. Potom se proutí roztřídí podle délky a tloušťky. Ty nejdelší se nechávají na omotání rukojeti. Musí se připravit – „rozštípnout“ (prut se sevře mezi kolena, uprostřed se nařízne, roztrhne a pomalu, aby se nezničil, roztahuje).

